

ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА И СТРУЧНА СЛУЖБА КРУШЕВАЦ

37000 Крушевац, Чолак Антина 41, тел: 037 427 811 факс: 037 421 912 e-mail: kontakt@poljostanica.com

БРОЈ 6

БИЛТЕН

ЈУН 2020

САДРЖАЈ

1. Обрада земљишта у засаду рибизле - <i>Сњежана Вујиновић, дипл.инж</i>	3
2. Значај хумуса у биљној производњи– <i>Слађана Цветковић, спец.струк.инж</i>	4
3. Каренца у заштити биљака – <i>Сандра Милетаковић, дипл.инж</i>	5
4. Сеоски туризам– <i>Зоран Старицац АЕ, дипл.инж</i>	5
5. Нега судова за чување вина и ракија– <i>Драгана Андрејић, спец.струк.инж</i>	7
6. Супстрати за сетву и расађивање – <i>Немања Константиновић, дипл.инж</i>	7
7. Примена добре хигијенске праксе у примарној производњи ситног јагодастог воћа – <i>Радомир Бушатовић, дипл.инж</i>	9
8. Доминантне цене воћа и поврћа (кванташке пијаце)	10
9. Доминантне цене живе стоке (сточне пијаце)	11

МЕЛИОРАЦИЈЕ

ОБРАДА ЗЕМЉИШТА У ЗАСАДУ РИБИЗЛЕ

Обрада земљишта у засаду рибизле има за циљ да одржи површински слој земљишта у растреситом стању, да побољша водни, ваздушни и топлотни режим земљишта, затим да олакша упијање и задржавање воде, да се органска и минерална ђубрива унесу у зону кореновог система и да уништи или спречи развиће коровских биљака. Све ово најбоље се може постићи уколико се на време и адекватно обави јесења обрада и неколико површинских обрада земљишта у току вегетације.

Основна обрада, односно јесење орање, изводи се након завршетка вегетације. Приликом извођења ове обраде мора се водити рачуна о дубини обраде (не би смела бити већа од 12-15 цм) како се не би оштетио коренов систем. Сваке треће или четврте године, у зависности од типа земљишта и садржаја хранљивих материја у њему, препоручује се дубља обрада (20-25 цм) узаног појаса између редова како би се органска, калијумова и фосфорна ђубрива унела у зону кореновог система.

Површинском плитком обрадом (култивирањем, тањирањем, фрезирањем, прашењем), уништавају се коровске биљке, разбија покорица и спречава губљење влаге из земљишта. Број површинских обрада зависи од степена закоровљености, од учесталости и количине падавина и од физичких особина земљишта.

Плитка обрада земљишта (2,5 до 5 цм дубине), може се применити нарочито у међуредном простору за сузбијање многих корова. Претерана обрада може се негативно одразити на структуру земљишта и довести до ерозије као и до сабијања земљишта. Посебно треба бити опрезан при обради земљишта у непосредној близини садница, како се не би оштетио корен биљака. Приликом обраде простора унутар реда, механичка обрада се може допунити применом различитих материјала за малчирање.

Прва обрада обавља се рано у пролеће када се снег отопи и земља мало просуши. Никако не треба култивирати исувише влажно земљиште јер се гажењем земљиште садбија а када се просуши не распада се већ остаје у грудвама које се касније теже разбијају. Такође, није добро ни ако се закасни са овом обрадом јер се у том случају на површини ствара покорица која појачава испаравање влаге из дубљих слојева земљишта.

Друго култивирање се обично обавља након завршетка цветања рибизле, а основни циљ ове обраде је разбијање покорице и уништавање коровских биљака.

Трећа обрада земљишта се обавља после бербе. Веома је важно обавити обраду земљишта после бербе када је земљиште угажено и сабијено. Ова обрада се обавља обично на дубини 8-10 цм да би се поправила структура угаженог земљишта при берби, да се униште корови и опали плодови затрпају, а уједно доприноси и даљој активности биљака која никако не сме престати како би се формирали цветни пупољци за наредну годину, биљке боље припремиле за зиму и обезбедиле корисне резервне материје у ткивима.

Последња површинска обрада земљишта обавља се средином августа и то плитко јер има за циљ да разбије покорицу и уништи корове.

Сњежана Вујиновић, дипл.инж.

ЗНАЧАЈ ХУМУСА У БИЉНОЈ ПРОИЗВОДЊИ

Органска материја чини у просеку 5% чврсте фазе земљишта. Њена првобитна акумулација је везана за животну активност нижих организама који су проузроковали настајање земљишта. Органска материја земљишта се дели у две групе:

1. свежи и неразложени остаци биљака и животиња и
2. хумус

У састав хумуса улазе специфичне хумусне материје и органска једињења. Највећи део земљишног хумуса (85-90%) је састављен од специфичних хумусних материја (хуминске киселине, флуво-киселине и хумини). Оне се састоје од одређеног броја високо-молекулских једињења која имају карактер киселина. Органска једињења (протеини, аминокиселине, угљени хидрати, масти, смоле, лигнин и др.) сачињавају 10-15% од укупног садржаја хумуса у земљишту. Највећи део органске материје земљишта је повезан на разне начине за минерални део земљишта.

Однос угљеника и азота код већине земљишта се налази у границама од (10-12):1. У киселим земљиштима однос је обично виши него у неутралним земљиштима

Хумус, веома битна органска материја, најзначајнија за плодност земљишта, се ствара у процесу распадања изумрлих животињских и биљних остатака. Садржај хумуса у земљишту опада, што значи да се плодност земљишта смањује идући у дубину. Хумус у земљишту гради са честицама глине структурне агрегате, па су земљишта са већим процентом хумуса растреситија, ваздушастаја, порознија и лакша за обраду. Затим, хумус има одличне особине задржавања воде. У земљиштима богатим хумусом корен биљака се брже и лакше развија, микросвет буја и чини земљиште плоднијим. За успешно гајење биљака потребно је правилно одржавање оптималног нивоа хумуса тј. када се постигне потребан ниво, одређеним агротехничким мерама, треба доприносити његовом одржавању у земљишту.

Интензивном производњом појачавају се процеси минерализације хумуса, па је потребно додавати органску супстанцу (органским ђубрењем) и регулацијом реакције земљишта одржавати оптималан садржај хумуса у земљишту. Од органских ђубрива најстарије и најчешће коришћено ђубриво је стајњак. Поред обезбеђења хранива стајњак поправља физичке, хемијске и биолошке особине земљишта. Уношењем стајњака поправља се структура земљишта.

Према садржају хумуса земљишта се могу класификовати на следеће групе:

1%	Врло слабо хумозно земљиште
1-3%	Слабо хумозно земљиште
3-5%	Доста хумозно земљиште
5-10%	Јако хумозно земљиште
10%	Врло јако хумозно земљиште

Слађана Цветковић спец.струк.инж.

ЗАШТИТА БИЉА

КАРЕНЦА У ЗАШТИТИ БИЉАКА

Да би после прскања одређени делови биљака могли да се користе у исхрани, потребно је да прође одређено време од последње апликације примењеног препарата. Стручно, то се зове каренца. Не треба заменити време деловања пестицида са каренцом. Неки пестициди делују седам до четрнаест дана а после тога треба поновити третман, док трајање каренце може да буде и до 30 дана. Каренца је, у ствари, последњи термин дозвољен за третман пестицидима пред изношење биљака из производње у тржнице, продавнице, или бербу плодова и конзумацију било којег дела биљке који је предходно третиран.

У интересу здравља људи и домаћих животиња, треба се стриктно придржавати законске регулативе, којом се одређују максимално дозвољене количине пестицида на биљкама, упутстава произвођача пестицида у погледу каренце, мера заштите приликом рада са отровима, начина чувања-ускладиштења и уништавања остатака пестицида. Не сме се дозволити да деца дођу у контакт са овим препаратима. Група отрова којој пестицид припада одређује неопходну заштитну премину: за најмање штетне супстанце довољни су прекривач за главу, маска за нос и уста, штитници за очи (наочаре).

Поједине врсте, као нпр. винова лоза или поврће, који се налазе уз ратарске усеве, често страдају од хербицида, јер се млаз заноси током заштите тих површина од корова. Због тога, са више пажње и обазривости треба користити хербициде, третирати по тихом и мирном времену без ветра, рано ујутру или касно увече, пазити да млаз не захвати биљке којима није намењен или да капи препарата буду дрифтом однете на нежељене делове површине којој није намењен пестицид. Такође, остаци неутрошених раствора препарата не смеју се изливати у потоке, реке, канале...У складу са Законом о заштити животне средине, сваки грађанин је дужан да пази да нестручним и непажљивим поступком не угрози флору и фауну и отворене и затворене водотокове.

Сандра Милетаковић, дипл.инж.

АГРОЕКОНОМИЈА

ПОДСТИЦАЈИ ЗА РАЗВОЈ СЕОСКОГ ТУРИЗМА

Право на подстицаје остварује лице ако:

- 1) је уписано у Регистар пољопривредних газдинстава (у даљем тексту: Регистар), као комерцијално газдинство и налази се у активном статусу;
- 2) нема евидентираних доспелих неизмирених дуговања према министарству надлежном за послове пољопривреде, по основу раније остварених подстицаја, субвенција и кредита;
- 3) за инвестицију за коју подноси пријаву не користи подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно ако иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја, осим подстицаја у складу са посебним прописом којим се уређује кредитна подршка регистрованим пољопривредним газдинствима;
- 4) је инвестиција реализована у периоду од 1. маја текуће календарске године, а најкасније до 31. октобра следеће календарске године;
- 5) је збирни износ појединачних рачуна за прихватљиве инвестиције већи од 20.000 динара без урачунаог пореза на додату вредност
- 6) је припремило бизнис план за инвестиције веће од 500.000 динара

Подстицаји ће се додељивати у сектору руралног туризма и то за улагање у изградњу, доградњу, адаптацију, инвестиционо и текуће одржавање објеката, као и за набавку опреме све у циљу пружања угоститељских услуга у домаћој радиности или сеоском туристичком домаћинству.

- 1) изградњу нових објеката - Аутентични угоститељски објекти у домаћој радиности или сеоском туристичком домаћинству;
  - 2) радове инвестиционог и текућег одржавања постојећих, аутентичних сеоских објеката уз очување народног градитељства и традиционалне архитектуре, а ради пружања угоститељских услуга у пословима домаће радиности или сеоском туристичком домаћинству;
  - 3) побољшање пратећих садржаја у области рекреације и набавке дворишног мобилијара, ради унапређења понуде и пружања угоститељских услуга у аутентичним угоститељским објектима у домаћој радиности или сеоском туристичком домаћинству;
  - 4) партерно уређење дворишта аутентичних угоститељских објеката у домаћој радиности или сеоског туристичког домаћинства;
  - 5) опремање аутентичних угоститељских објеката у домаћој радиности или сеоском туристичком домаћинству ради унапређења понуде и пружања угоститељских услуга у домаћој радиности или сеоском туристичком домаћинству;
- б) промоцију непољопривредних активности на селу.

Акцент се ставља на аутентичне објекте, тако да се не може конкурисати за објекте који не одговарају опису ових објеката. Аутентичним објектима сматрају се објекти попут планинске куће, вајата, салаша а тачан опис објеката за који се могу одобрити субвенције заинтересовани могу наћи у тексту Правилника за унапређење економских активности на селу кроз подршку непољопривредним активностима.

Предност на конкурс, односно већи број поена, добијају особе женског пола, особе млађе од 40 година, као и она газдинства која се налазе у местима са отежаним условима рада у маргиналним подручјима, којима припада и већина наших села.

Важно је напоменути да објекти за које се користи овај подстицај морају бити категорисани у складу са Законом који уређује туризам. Уколико се ради о изградњи односно о адаптацији објеката, категоризација се мора остварити на крају инвестиције, а уколико је у питању опремање објеката они већ морају бити категорисани у складу са поменитим Законом.

Поступак остваривања права се састоји из неколико корака. Најпре треба поднети пријаву на конкурс, по завршетку инвестиције управи за аграрна плаћања се подноси потребна документација, а по доношењу позитивног решења се потписује уговор са управом за аграрна плаћања. Поступак остваривања права је специфичан и комплекснији у односу на остале подстицаје. Подстицаји износе 50 % вредности инвестиције, а за инвестиције у маргиналним подручјима 65 %. Максимални износ подстицаја износи 3.000.000 динара.

Прихватљиве инвестиције у сектору старих и уметничких заната, односно домаће радиности су: улагања у набавку опреме и алата за обављање послова који се сматрају старим и уметничким занатима, односно пословима домаће радиности, у складу са прописима којима се уређују одређивања послова који се сматрају старим и уметничким занатима, односно пословима домаће радиности, начину сертификавања истих и вођењу посебне евиденције издатих сертификата. Подстицаји за прихватљиве инвестиције у сектору старих и уметничких заната, односно домаће радиности обухватају:

- 1) набавку опреме ради очувања и унапређења старих и уметничких заната, односно послова домаће радиности који су сертификовани, у складу са посебним прописом, којим се одређују послови који се сматрају старим и уметничким занатима, односно пословима домаће радиности, начину сертификавања истих и вођењу посебне евиденције издатих сертификата.
- 2) Промоције напољопривредних активности на селу.

НЕГА СУДОВА ЗА ЧУВАЊЕ ВИНА И РАКИЈЕ

Припремни радови су увек веома важни у свакој врсти пољопривредне производње. Нега вина и ракије је веома сложен процес и захтева припремне радње како би спремни дочекали прихват нових количина воћа за прераду у ракију и вино и њихово чување. Да бисмо избегли негативан утицај наслага заосталих на зидовима судова за производњу вина и ракија веома је важно све врсте судова, а нарочито дрвене добро опрати и конзервисати након њиховог пражњења. Чим се испразне, потребно их је водом темељно испрати, а затим са 2%-ним раствором соде бикарбоне добро изрибати (на 1 литар воде раствара се 20 г соде) због наслага од дивљих квасаца заосталих на зиду суда након пражњења кљука. Испирање унутрашњих зидова суда треба добро обавити да, уколико је у суду било кљука, не застану ни најмање честице. То можемо радити и уређајем за који производи водену пару. Испирање треба вршити док вода која излази из суда не буде потпуно безбојна и без икаквог мириса. Конзервација се врши да би суд очували до времена употребе. На 100 литара запремине суда треба спалити једну сумпому траку која садржи 2,5 г сумпора). Потребно је сумпорисање вршити сваких 4-6 недеља, јер се оно губи испаравањем и оксидацијом из суда. Након уношења сумпомих трака, суд се затвара и касније чува затворен да сумпор-диоксид не би брзо испарио. Ако траке неће да горе када их убацимо у суд то значи да суд није добро опран и да је заражен сирћетним бактеријама које ће обавезно укиселити ново сипано вино. Други начин конзервисања дрвених судова са 0,05%-ним раствором сумпорасте киселине (H_2SO_3) је ефикаснији. На овај начин се спречава развој штетних микроорганизама у суду, а онемогућава се и расушивање. Литар 6%-не сумпорасте киселине, која се налази у продаји сипа се на 200 литара воде. Суд се добро затвори и само по потреби долива вода. Овако конзервисан дрвени суд чува се успешно и до годину дана. Пре употребе, дрвене судове конзервисане било сувим или влажним поступком треба добро испрати водом ради одстрањивања сумпор-диоксида и сулфата насталих оксидацијом сумпор-диоксида.

Драгана Андрејић, спец.струк. инж.

ОРГАНСКА ПРОИЗВОДЊА

Супстрати за сетву и расађивање

Супстрат је подлога у коју се сеје поврће и у којој оно остаје до пикирања или расађивања. У производњи парадајза, паприке и плавог патлићана користе се две врсте супстрата – за сетву и пикирање, док код краставца, диње и лубенице нема потребе за пикирањем, те се користи само један супстрат. Главна разлика међу њима је у величини честица – ситнија гранулација (пречника до пет милиметра) користи се за сетву ситнијег семена, док се грубљим честицама (пречника до десет милиметра) пуне контејнери у које ће се сејати крупније семе и пикирати младе биљке.

Карактеристике супстрата директно утичу на његов квалитет. Међу њима најважније су pH вредност, структура и састав, водно – ваздушне особине, састав и количина хранива. За ову намену најбољи је супстрат чија је pH вредност благо кисела и креће се 5,5 – 6,5.

У производњи биљака које у супстрату проводе дуже времена (парадајз и паприка), велику пажњу треба посветити квалитету воде за заливање. Ништа мање важан је водно – ваздушни режим. Он зависи од садржаја светлих и тамних тресета у супстрату и њихове структуре. Да би се спречило пресушивање, у њега се додају специјални оквашивачи који одржавају влажност и омогућавају лакше поновно квашење. Када се залије, квалитетан супстрат део воде задржава а сувишну отпушта. У њему остају оптималне количине воде и довољно пара са ваздухом.

Количина хране у супстрату мора да одговара захтевима биљака које гајимо. Један од најчешћих проблема у производњи расада јесте превелика количина хране у смеси у коју сејемо или пикирамо биљке. У таквој подлози прво некротирају ивице листова, а затим се биљке гуше. Узрок је то што велика количина хранива онемогућава биљке да нормално усвајају воду па се гуше.

Готов супстрат може да замени земљишна смеша која се прави у домаћинству и њоме пуне контејнери. Прави се од плодне баштенске земље, лединске земље (припрема се током лета и слаже у гомиле уз пластеник), згорелог стајњака, компоста, тресета и речног песка. Не ваља користити земљу на којој су се употребљавали хербициди. За производњу расада паприке, парадајза, краставца и салате погодна смеша састављена је од 70 процента слабо разложеног смеђег тресета и 30 процента јаче разложеног тресета. Изузетно је квалитетна и мешавина 80 одсто тресета и 20 зеолита. Чист тресет не треба користити јер се у њему тешко регулише влажност. Као супстрат може да се употреби и смеша земље (шест делова) и глистењак (један део).

Дипл.инг.Немања Константиновић

ВОЋАРСТВО

ПРИМЕНА ДОБРЕ ХИГИЈЕНСКЕ ПРАКСЕ У ПРИМАРНОЈ ПРОИЗВОДЊИ СИТНОГ ЈАГОДАСТОГ ВОЋА

Последњих година повећава се ризик од појаве заразних цревних болести из разлога лаког размножавања бројних микроорганизама. Поред бактерија, свеже воће може бити заражено и вирусима. Карактеристична особина вируса је лака могућност преношења на различите начине, већа отпорност од бактерија, дуго опстајање у различитим срединама и условима итд.

То нам значајно указује да поступци приликом производње и бербе морају бити изузетно контролисани како би крајњи производ био апсолутно безбедан за употребу. Потреба за бољом проценом ризика довела је до сазнања да је веома важно да се сви поступци у примарној производњи морају спровести у добрим хигијенским условима у циљу смањења опасности по здравље због загађења свежег воћа.

Мана ситног јагодастог воћа је што се мало или уопште не пере након бербе, па из тог разлога произвођачи морају бити свесни да само применом добре хигијенске праксе могу се створити услови за добијање хигијенски исправног производа.

Добра хигијенска пракса обухвата следеће мере:

- Правилан избор парцеле / локалитета : избегавати места која су близини места где се гаје животиње, складишти стајњак и одлаже отпад као и места за третман отпадних вода.
- Обезбеђивање квалитетне воде за наводњавање, тј користити само чисту воду из извора који нису у близини места где се складишти стајњак, изливају отпадне воде и канализација.
- Хигијену берача и особља : одећа и обућа берача и особља мора бити чиста, руке прати пре почетка рада чистом водом и сапуном, након употребе тоалета, сваки пут након паузе а брисати искључиво папирним убрисима. Најпожељније је користити рукавице за једнократну употребу уз наравно прање руку пре почетка бербе.
- Здравље берача и особља: првенствено едуковати бераче и особље; посекотине и ране прекрити водоотпорним завојем, пријавити болест или симптоме који указују на болест, не пушити осим за време паузе итд.
- Санитарни објекти – тоалети : поставити тоалете у близини парцела најмање један тоалет на 10 особа, морају поседовати тоалет папир, чисту воду и сапун за прање руку, одржавати их чистим уз коришћење средстава за одржавање хигијене санитарних просторија.

- Чиста опрема за бербу : гајбице користити искључиво за брање не у друге намене, морају бити чисте и дезинфиковане.
- Транспорт обраног воћа: за транспорт користити искључиво очишћена опрана и дезинфикована транспортна средства.

Шта је још важно: обавезно чишћење опреме за бербу и средстава за транспорт након сваке употребе, за дезинфекцију користити средства за прехранбену индустрију, приликом бербе гајбице држати у руци или на носачу.

Радомир Бушатовић, дипл.инж.

*Поштовани пољопривредни произвођачи посетите интернет страницу
www.agroponuda.com
или нам се обратите уколико ВИ желите да понудите свој производ.*

AGROPONUDA
BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE

Број објављених агропонуда у мају	36
Број реализованих агропонуда	15

**Cene voća i povrća - kvantaške pijace u Srbiji
za period 01.– 07.06.2020. godine**

Jedinica mere din/kg	Centralna Srbija					Vojvodina	
	Beograd	Kraljevo	Niš	Leskovac	Šabac	Novi Sad	Subotica
Banana (Banana)	105	110	110	100	125	140	100
Breskva (Peach)	200		130	110		150	
Grejpfrut (Grapefruit)	130	130	220		160		150
Jabuka-Ajdared(Apples-Idared)	120				65		
Jabuka-delišes zlatni(Apples-Delicious gold)	100			90	65		
Jabuka-Greni Smit(Apples-Granny Smith)	100			90			
Jabuka-ostale(Apples-other)		60	100	90			50
Jagoda (Strawberry)	180	200	150	150		200	
Kajsija (Apricot)	250		220			240	
Kivi (Kiwi)	180				130		
Kruška (Pear)		220	270	250	110		150
Limun (Lemon)	210	250	250	200	150	240	250
Orah (Walnut)	750				800	800	
Pomorandža (Orange)	140	140	130	110	110	130	
Trešnja (Sweet cherry)	150	150	100	140		200	250

Jedinica mere din/kg	Centralna Srbija					Vojvodina	
	Beograd	Kraljevo	Niš	Leskovac	Šabac	Novi Sad	Subotica
Brokoli (Broccoli)	190				140		
Celer (Celery)	100	100	100	70	90	100	100
Cvekla (beet)	40			30	40		40
Karfiol (Cauliflower)	150				200	250	
Krastavac-salatni (Cucumber for salad)	110			100	170	120	100
Krompir (Potato)	45	40	50	30	50		60
Krompir-mladi (Potato-baby)	50	80	70	60		80	50
Kupus (Cabbage)	20	30	30	20		30	40
Luk beli (Garlic)	600	400	350	300		400	
Luk-mladi cmi (Spring onion)	35		20	15			40
Luk-crni (Onion)	45	40	40	35		70	
Paprika-ostala (Pepper-other)	250		160	150	240		
Paradajz (Tomato)	110	130	100	100	150	130	120
Pasulj-beli (Beans white)	230	250		240		250	
Praziluk (Leek)	80	70	60	60	60		
Rotkvice (Radish)	30		25	10	35		
Spanać (Spinach)	150		70	100	140		140
Tikvice (Zucchini)	65	100	90	80	120	100	100
Zelena salata (Lettuce)	26		25	18	25		30
Šargarepa (Carrot)	40	40	50	30	40		50

Cene žive stoke - stočne pijace u Srbiji za period 01. – 07.06.2020. godine

Jedinica mere din/kg	Težina/ uzrast	Rasa	Centralna Srbija													Vojvodina										
			Beograd	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Leskovac	Šabac	Užice	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin			
Bikovi	>500kg	SM	220			220										220								220		
Dviske	sve težine	sve rase	220	200	150																					
Jagnjad	sve težine	sve rase	250	220	220	200	240	320	300	300	300	240	280	300	300	260	220							260	220	
Jarad	sve težine	sve rase		190	150	150	200	220				230	210			210									210	
Junad	350-480kg	sve rase								230															210	
Junad	>480kg	sve rase																							210	
Koze	sve težine	sve rase		120			140	110				140	100													
Krave za klanje	sve težine	HF																							120	
Krave za klanje	sve težine	SM				150					150													140	120	
Krmače za klanje	>130kg	sve rase		150	130	120	120						140												150	110
Ovca	sve težine	sve rase	160	120	120	120	145	160	150	160	150	160	150	100	130										120	120
Prasad	16-25kg	sve rase	250	240	250	220	250	230	300	300	270	250	280	250	250										250	260
Prasad	<=15kg	sve rase	270	250			260		300	300	280	260	300													
Telad	80-160kg	HF																							360	
Telad	80-160kg	SM				400					380	420	400	450											360	
Tovljenici	80-120kg	sve rase		140	160	160	160	130	170	175	150	150	165												170	160
Tovljenici	>120kg	sve rase		140	120	150	160	120	120	140															160	
Šilježad	sve težine	sve rase	220						200	200																